

knjiga za učitelja pri pouku Kranjskega je Fr. Orožna: Vojvodina Kranjska.

Zgodovina.

Za pripravo k temu pouku bode učiteljem prav dobro služila od „Šolske Matice“ v Realni knjižnici izdana „Zgodovinska učna snov za ljudske šole,“ katere je vendar izšel šele prvi del. Ko bode izšla vsa zgodovinska snov, ne bo več potreba posegati učiteljem po tujih knjigah.

V ljudski šoli ne smemo jednostransko težiti na izobrazbo razuma, temveč ob enem tudi na čuvstvo in voljo. Znameniti španski filozof Jackes Baalmes pravi: „Zakaj vendar ne uplivajo učitelji bolj na voljo, kot na razum in na spomin? Koliko moči je zakopanih, ker je bila volja zakopana.“ Da to dosežemo, ne smemo gledati na materijalno izobrazbo, temuč na formalno, t. j. da učenci razumejo, kar so se učili. V mnogih šolah boljši učenci, osobito učenke kaj gladko pripovedujejo zgodovinske povesti. Največkrat pa se lahko prepričamo, da so se brez miselnosti naučili na pamet. Tak uspeh je dvomljive vrednosti. Zato se mora zahtevati od učencev, da pripovedujejo prosto, kar so se naučili, oziroma kar so si zapomnili.

Pred vsem pa moramo učencem razjasniti sedanjí čas, kajti šele potem zamorejo učenci razumeti stari vek. Sedanjost je pa tudi za učenca veliko večje važnosti kakor pa Solon in Krez ali Leonida s Spartanci pri Termopilah itd. Najbolje je, da se vzame za središče sedanjega zgodovinskega pouka naš presvitli cesar Franc Jožef I. Ko se sedanjost učencem dobro razjasni, preidemo na leto 1848, potem na Napoleonske vojske itd. Pri nasprotnem postopanju prav rad učitelj obširno obravnava stare Grke, Rimljane itd., tako da za sedanjost, ki je za učenca vendar bolj važna in zanimiva, ostane le malo časa. Zgodi se pa tudi, da učitelj do sedanjosti niti ne pride. Dandanes se po pravici povdarja aktualnost v naših časopisih in tudi v višjih šolah se zapazuje že to stremljenje. Zato se moramo pred vsem učitelji v ljudski šoli nanj ozirati.

Pred vsem se moramo ozirati na domačo zgodovino, na zgodovino naše vladarske rodbine, potem šele na zgodovino tujih dežel. Zgodovinski pouk mora biti v prvi vrsti šola domovinskega čuta in požrtvovalnega patriotizma. Da se na to oziramo, je tem bolj potrebno, ko v zadnjih letih buta brezdomovinska demokracija v stebre naše kulture. Priporočam G. Rusch: Methodik des Unterrichtes in der Geschichte.

Prirodopisje.

Kako se je razvijala metoda pri prirodopisnem pouku, nam zanimivo opisuje J. Koprivnik v Pedagogijskem letopisu naše dične Šolske Matice. Pri tem pouku je glavna stvar, da učenec prirodo prav spozna in ceni. Prirodopisje namreč ni več opisovalna veda, temveč je postala zgodovina prirode, ki se trudi zaslediti, kako postajajo, kako se razvijajo, kako žive, kako preminevajo prirodnine. Skrbeti moramo pa v prvi vrsti za dobra učila, ki so v tem pouku prepotrebna, kajti brez nazornega sredstva bi se pravzaprav ne smela opisati nobena žival. Ako je le možno, rabijo naj se žive živali, saj disciplina radi tega ne trpi mnogo. Žive živali, kakor n. p. krta, zapremo tudi lahko pod veliko steklo, pod katero je zemlja, da nam kaže svoje umetnosti pri kopanju.

Vsak učitelj si pa tudi v tem oziru sam lahko brez posebnih stroškov nabavi lepo zbirko. Tako lahko nabira dele živali, n. pr. rogove od domačih živalij, noge srne, prešiča, zajca, mačke, psa itd. Lahko se tudi dobijo kosi kože raz-

ličnih sesalcev, dalje ščetine prešiča, bodice ježa itd. Kače, črvi itd. se spravljajo najbolje v špiritu. Učenci so morajo pa tudi navajati, da sami opazujejo. Zato pustimo nekoliko zrn pšenice kaliti v šolski sobi na krožniku, da učenci opazujejo potem, kako se razvija zrno v rastlino. Ravno tako pustimo gosenco se zabubiti in spremeniti v metulja.

Ako nimamo živih ali nagačenih živalij ali pa živalij v špiritu, skrbeti moramo za dobre podobe, ki morajo prinašati živali v odnošajih, v katerih so z naravo z značilnim svojstvom. Prav dobre podobe so Lehmann-Lentemann Tierbilder, 6 tabel 10 K 80 h. Tudi so te table zadostno velike, dočim so bile starejše veliko premajhne.

(Dalje prih.)

Društveni vestnik.

Štajersko.

Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo je zborovalo v nedeljo, dne 9. novembra t. l. v Šmarji. Radi neugodnega vremena se je zborovanja vdeležilo samo 12 udov. Dva tovariša iz rogaškega okraja sta svojo odsotnost pismeno opravičila. Kot dobrodošli gost je bila navzoča tudi gđc. Ida Sumrova iz Št. Vida.

Tov. Strmšek je prečital razne zanimive in poučne podatke iz knjige „Eine Schulreise und was sie ergeben hat, v. Hans Trunk“ ter je to knjigo, ki se nahaja tudi v učiteljski knjižnici šmarskega okraja, prav toplo priporočal v čitanje.

Razgovarjalo se je o dopisu štaj. „Lehrerbunda“, v katerem se poslednjikrat apeluje na učiteljstvo, da naj ne pusti glasila „Schul u. Lehrerzeitung“ vsled prepričlega naročevanja propasti in v katerem se društvo pozivlja, da mu do 20. decembra t. l. naznani vse one svoje ude, ki se zavežejo naročiti na omenjeno glasilo ter v katerem se končno opozarja, da vsak, kdor ni naročnik na glasilo, glasom pravil tudi ni več ud „Lehrerbunda“. Društvo je na stališču, da njega udje napram društvu niso zavezani biti ob enem naročniki na „Lehrerbundovo“ glasilo. Od navzočih je bil samo eden za obvezno naročevanje „Lehrerbundovega“ glasila. Nenavzoči se pismeno povabijo, da se o tej zadevi izjavijo.

Tov. Ferline se oglasi k besedi o načinu dopisovanja v naše stanovske liste, naglašujoč, da mu je dal k temu neposredni povod dopis „Kaj pa to pomeni?“ v 27 šte. „Učit. Tovariša“ ter prečita ta dopis, kakor tudi dotično izjavo uredništva v 29. šte. in svoj tozadevni dopis v 30. šte. „Učit. Tov.“, ter po stvarnem utemeljevanju stavi nastopno resolucijo:

„Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo, zborujoče dne 9./XI. 1902 v Šmarju pri Jelšah, izjavlja, da najostreje obsoja vsak v učiteljskem listu tiskan napad na katerega si bodi člana učiteljskega stanu in da je ogorčeno nad notico „Kaj pa to pomeni?“ v šte. 27 letošnjega „Učit. Tovariša“ gledé na njeno celoto, pred vsem pa v posameznem nad tem, kar je v isti naperjeno proti nadzorniku g. Supanek-u.“*)

Tej resoluciji se je namesto besedila „glede na to“ itd. do konca predlagala nastopna izprememba: „ter smatra obisk nadzornika g. Supaneka pri g. Jurkoviču kot osebno zadevo in obžaljuje, da se je isti izrabil s strankarskega stališča.“ Ker sta dva uda poprej odišla, ostalo jih je še samo deset. Od teh so glasovali štiri udje za prvotno, trije pa za izpremenjeno resolucijo, dočim trije niso glasovali ne za prvo, ne za drugo.

Prihodnje zborovanje se vrši v nedeljo, dne 1. februarja prih. leta.

*) To resolucijo priporočamo našim sotrudnikom v uvaževanje in ravnanje. Nastopajmo raje s pozitivnim delom. To bo učiteljski ugled bolje povzdignilo, kakor pa osebni napadi. Ured.